

ЛЕКСИЧНІ, СИНТАКСИЧНІ, СТИЛІСТИЧНІ ТРУДНОЩІ ПЕРЕКЛАДАННЯ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТІВ

Круглов М. С.

Науковий керівник – ст. викладач Сегієва А. В.

Харківський національний університет радіоелектроніки
(61166, Харків, пр. Науки, 14, каф. українознавства, тел.(057) 702-14-98)

This work discusses the main features of the translation of scientific and technical literature, taking into account three main aspects: grammatical, lexical and stylistic. Also attention is paid to the difficulties that arise during translating of words, phrases, sentences of scientific content.

У наш час людина прагне пізнати якомога більше інформації. Але не кожен підручник, стаття тощо зможе передати ту чи іншу думку автора.

Метою даної роботи є розгляд різних особливостей та труднощів, які виникають при перекладі науково-технічних термінів, та й взагалі всієї технічної літератури.

Працюючи над цим питанням, розглядалися роботи таких вчених та перекладачів, як Ключник О., Бабченко О. М. та Бархудалов Л. С.

На нашу думку, переклад науково-технічної літератури значно відрізняється від багатьох інших її видів. Насамперед це пов'язано з лексичними, граматичними та стилістичними особливостями даного різновиду.

Найбільш типовим лексичним признаком науково-технічної літератури є насиченість тексту спеціальними термінами, термінологічними словосполученнями. Терміни – це слова або словосполучення, які мають лінгвістичні властивості як і інші одиниці словникового складу. Відмінність терміна від звичайного слова залежить, перш за все, від його значення. Терміни виражають поняття науковооброблені і властиві лише конкретній галузі науки і техніки.

Варто зазначити, що граматична структура речення науково-технічних текстів має ряд особливостей:

– наявність довгих речень, які включають велику кількість другорядних і однорядних членів. При цьому залежні від підмета і присудка слова часто стоять на відстані від того слова, яке вони визначають;

– вживання багатокomпонентних атрибутивних словосполучень;
– вживання означень, утворених шляхом стяжки цілих синтаксичних груп;

– вживання синтаксичних конструкцій, пасивних конструкцій, зворотів;

– наявність пропусків деяких службових слів (артиклів, допоміжних дієслів) особливо в таблицях, графіках, специфікаціях.

Між науково-технічними текстами, написаними різними мовами, існують значні граматичні відмінності, зумовлені особливостями граматичної будови мови, нормами і традиціями письмового наукового мовлення, тож саме розбіжності в будові мов, у наборі їхніх граматичних категорій, форм та конструкцій і спричиняють значні граматичних труднощів перекладу.

Також, маємо звернути увагу, на такі стилістичні особливості наукового тексту:

– частотність вживання в текстах певних слів, які притаманні тій чи іншій галузі;

– застосування певних граматичних форм;

– вживання тих чи інших граматичних структур.

Існування жанрово-стилістичних проблем науково-технічного перекладу пов'язані з певними розбіжностями у стилістичних і жанрових нормах подання інформації в науково-технічних текстах мови оригіналу та української мови, особливостями вживання слів і сталих образних і необразних словосполучень.

Серед жанрово-стилістичних труднощів перекладу науково-технічних текстів українською мовою варто виділити такі:

– переклад, так званих, метафоричних термінів;

– переклад образної та необразної фразеології;

– переклад різноманітних кліше;

– наявність у такого роду текстах розмовних лексичних елементів.

У висновку можемо зазначити, що аби подолати бар'єр між науково-технічними термінами різних мов, необхідно заздалегіть дізнатись що означає цей термін, для чого він призначений, а також не залишити поза увагою той факт, що більшість мов мають свої особливості.

Література

1. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Вінниця: Нова книга, 2002. 564 с.

2. Сухенко К. М. Лексичні проблеми перекладу. К.: вид-во Київ. ун-ту, 2000. 124 с.

3. Бабченко О.М. Навчання технічного перекладу та реферування у школі. // Іноземні мови. 1999. №2. С. 11–13.

4. Бархударов Л.С. Язык и перевод. Вопросы общей и частной теории переводов. М., «Международные отношения», 1975.